

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Begroting 2025 Nummer: 4225	Agendapunt: 06
---	----------------

DB: Ja 08-10-2024	BPL: Informerend 16-10-2024	FAZ: Informerend 16-10-2024	VVSW: Informerend 16-10-2024	AB: Ja 06-11-2024
-----------------------------	--	--	---	-----------------------------

Opsteller:	Opdrachtgever: Klaas de Veen	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
-------------------	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen:	Reden:

Samenvatting: De begroting 2025 is anders van opzet dan die van de voorgaande jaren. Als waterschap moeten wij namelijk voor het opstellen van de begroting en jaarrekening voldoen aan verslaggevingsregels. Deze verslaggevingsregels zijn geactualiseerd. De inwerkingtreding van de nieuwe verslaggevingsregels is met ingang van het verslaggevingsjaar 2025. In de begroting 2025 worden de wijzigingen verder toegelicht. De uitkomst van de begroting 2025 is een lastenstijging van de taak watersysteembeheer van 4,2% en een stijging van de taak zuiveringsbeheer van 3,8%.
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja

AB-voorstel: <ol style="list-style-type: none">1. De begroting 2025 vaststellen.2. C-kredieten beschikbaar stellen voor € 12.668.000,-.3. Een mandaat met betrekking tot treasury verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 5 A. Financiering.

Bijlagen: - Begroting 2025

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf Secretaris-directeur:

Inleiding

Hierbij bieden wij u de begroting 2025 aan.

De begroting 2025 is anders van opzet dan die van de voorgaande jaren. Als waterschap moeten wij namelijk voor het opstellen van de begroting en jaarrekening voldoen aan verslaggevingsregels. Deze zijn voor waterschappen vastgelegd in de BBVW (Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen). Op verzoek van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en in samenwerking met de Unie van Waterschappen zijn deze verslaggevingsregels aangepast met als doel deze regels te actualiseren en meer gelijk te trekken met de regels voor gemeenten. De nieuwe verslaggevingsregels gaan onder andere over de indeling en inhoud van de hoofdstukken en paragrafen in de begroting en jaarrekening, maar daarnaast stellen deze ook regels aan bijvoorbeeld het wel of niet activeren van bepaalde kosten.

De inwerkingtreding van de nieuwe verslaggevingsregels is met ingang van het verslaggevingsjaar 2025. Dit betekent dat de voorliggende begroting is opgesteld conform de nieuwe verslaggevingsregels.

In het kort gaan we hieronder in op (lasten)ontwikkelingen en de tarieven. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u graag naar de begroting 2025.

Wij stellen u voor de begroting 2025 vast te stellen.

1. Uitgangspunten

Belangrijke uitgangspunten waarmee bij het opstellen van de begroting rekening is gehouden:

- Jaarlijkse stijging personeelslasten: 5% voor 2025 (op basis van de verwachtingen van het CPB).
- Prijsstijging (inflatie); 3% voor 2025 (op basis van de verwachtingen van het CPB).
- Investeringsvolume € 20 miljoen, hierop zijn de kapitaallasten berekend.
- Als rente(omslag)percentage is 2,1% gehanteerd.
- De raming van de dividenduitkering door de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) bedraagt € 1,9 miljoen.
- Hogere bijdrage aan Noorderzijvest inzake de GR zuiveren in 2025 van € 319.000,-.
- Een verwachte daling van de energiekosten in 2025 met € 180.000,- wegens dalende marktprijzen.
- Lagere kwijtscheldingen en oninbaar van in totaal € 400.000,-.

Een aantal posten wordt hierna toegelicht.

Stijging personeelslasten

Voor de jaarlijkse stijging van de salarissen en sociale lasten is, op basis van de verwachtingen van het CPB, voor 2025 uitgegaan van 5%. Met dit percentage kunnen naar verwachting reguliere ontwikkelingen, zoals aanpassingen in de sociale lasten (o.a. sociale- en pensioenpremies), de verhoging van de salarissen (cao-uitkomsten) en de reguliere loonrondes worden gedekt.

De personeelsformatie is in 2025 conform de begroting 2024 338,5 fte.

Prijsstijging (inflatie)

Op basis van de verwachting voor de komende jaren van het CPB is voor 2025 een inflatiestijging gehanteerd van 3%.

Investeringsvolume

In deze begroting is rekening gehouden met de kapitaallasten behorende bij een investeringsvolume van € 20 miljoen.

Rente(omslag)percentage

De rentemarkt is de afgelopen jaren sterk veranderd als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de daarmee ontstane sterke inflatie. De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de rente in recordtempo verhoogd van een negatieve stand in 2022 naar 4 procent in oktober 2023. Inmiddels is de rente in twee kleine stapjes van 0,25% verlaagd naar een stand van 3,50% (medio september).

Verwachtingen voor eventuele verdere rentedalingen voor de korte termijn (1 - 2 jaar) zijn divers en afhankelijk van de daling van de inflatie. De verwachting is dat de rente, afhankelijk van de inflatie, ook slechts met kleine stapjes van 0,25% verlaagd zal worden.

Het berekende renteomslagpercentage voor 2025 bedraagt 2,10% (begroting 2024 2,24%).

De jaarlijks aangetrokken leningen zijn, met name, voor de herfinanciering van de aflossingen op bestaande leningen. Dit betekent dat de herfinanciering van de in het verleden aangetrokken "dure" leningen wordt gefinancierd met leningen tegen de huidige rentepercentages. Eventuele rentestijgingen (in kleine stapjes) hebben op het renteomslagpercentage geen nadelig effect zolang de herfinanciering tegen een lager percentage dan de huidige rentepercentages is. Wanneer het rentepercentage hierboven ligt, zal het renteomslagpercentage met kleine stapjes gaan stijgen.

Dividendopbrengst NWB

In deze begroting wordt, op basis van de uitkeringen in de afgelopen jaren en de verwachtingen voor het komende jaar, uitgegaan van een hogere dividenduitkering van in totaal € 55 miljoen (was € 50 miljoen). Dit betekent voor ons € 1,9 miljoen. De dividenduitkering is afhankelijk van de gerealiseerde winst en kan jaarlijks fluctueren.

GR Noorderzijvest

Ten behoeve van een doelmatige uitoefening van (grootschalige) taakonderdelen inzake het zuiveren en laboratoriumwerkzaamheden werken de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijvest sinds 1 januari 2000 samen en zijn daartoe een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Onze bijdrage aan Noorderzijvest in 2025 inzake het zuiveren is € 319.000,- hoger.

De komende jaren zal onze bijdrage ook hoger worden door geplande investeringen binnen de GR.

De afrekening van de GR vindt overigens jaarlijks achteraf plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten.

Lagere kwijtschelding en oninbaar

De kosten voor kwijtschelding en daarmee samenhangend de kosten voor het oninbaar verklaren van belastingschulden vielen vorig jaar fors lager uit. De ingezette maatregelen vanuit het kabinet en sommige gemeenten hebben hier zeer waarschijnlijk voor gezorgd. De verwachting is dat de kosten ook de volgende jaren zullen meevallen. Totaal belooft dit voordeel ongeveer € 400.000,-.

Overige ontwikkelingen

Tot slot zijn er nog een aantal ontwikkelingen die (mogelijk) tijdens of na de meerjarenperiode invloed kunnen hebben. Deze zijn nog niet in deze begroting, alsmede in de meerjarenraming, verwerkt.

Ten eerste ligt momenteel een voorstel voor om een definitief besluit te nemen over extra middelen voor het HWBP. Onderliggend aan de voorstellen die nu voorliggen is dat er t/m 2029 geen extra

middelen nodig zijn en dat 2030 het eerste jaar is dat de extra middelen worden ingezet en dus beschikbaar moeten zijn. Voor ons zou dit vanaf 2030 een verhoging van onze jaarlijkse solidariteitsbijdrage HWBP betekenen van € 2,9 miljoen. Onze bijdrage in 2024 bedraagt € 3,7 miljoen en dit zou dus neerkomen op een verhoging naar € 6,6 miljoen in 2030.

Overeenkomstig het bestuursvoorstel van 2 oktober 2024 (Uitgangspunten en contouren meerjarige tariefontwikkeling) is overigens door het algemeen bestuur besloten alle HWBP-lasten vanaf 2026 te activeren. Dit voorziene extra stijging vanaf 2030 zal zorgen voor (geleidelijk) oplopende kapitaallasten.

Daarnaast voorziet Waterschap Noorderzijlvest een noodzakelijke vernieuwing van hun grootste zuiveringslocatie in Garmerwolde inclusief het afvalwater transportsysteem. De investeringen hiervoor bedragen globaal € 70 miljoen en zijn gepland voor de periode 2030-2035. Middels de GR zal dit ook voor ons financiële consequenties hebben.

Verder is in de begroting rekening gehouden met het per saldo ontvangen van de solidariteitsfinanciering muskusrattenbeheer. Hiervoor leveren alle waterschappen in eerste instantie hun financiële bijdrage. Na afloop van het bestrijdingsjaar ontvangen de grenswaterschappen een vergoeding op basis van de werkelijke gemaakte extra kosten voor de bestrijding in de grensregio. Hiervoor is het echter wel noodzakelijk dat we voldoen aan het resultaat in het kerngebied (terugbrengen populatie muskusratten).

Wanneer we dit resultaat behalen, ontvangen we tot 2026 jaarlijks 25% (€ 95.000) van deze gemaakte kosten, in 2027 stijgt dit naar 50% (€ 195.000) en in 2033 zal dan 100% (€ 385.000) van deze kosten vergoed worden.

Het is hiervoor dus wel noodzakelijk dat voldaan wordt aan het geformuleerde resultaat.

Op dit moment dalen de vangsten, waarmee we verwachten de structureel dalende lijn te pakken te hebben. De lange termijn moet duidelijk maken of deze verwachting correct is.

Ten slotte wordt nog opgemerkt dat de huidige discussies over het verwijderen van medicijnresten en de emissiereductie van lachgas en methaan, op termijn kan leiden tot een kostenverhoging van de taak zuiveringsbeheer.

2. Vergelijking met de begroting 2024

In hoofdstuk 8 van de begroting (zie bijlage) is de vergelijking tussen de begroting 2025 en 2024 naar kosten- en opbrengstsoorten opgenomen. Daarin verklaren we in grote lijnen de verschillen.

	Begroting 2025	Begroting 2024
Netto lasten	€ 106.071.000	€ 103.580.000
Te dekken door:		
- Reserves	€ 4.550.000	€ 5.975.000
- Waterschapsbelastingen	€ 101.521.000	€ 97.605.000

De door de belastingopbrengsten te dekken lasten stijgen in 2025 met € 3,9 miljoen ten opzichte van 2024. Dat is een stijging van 4,0%.

3. Tarieven

In de vergadering van het algemeen bestuur van 9 december 2020 is een nieuwe kostentoeделingsverordening (KTV) ingaande 2021 vastgesteld. In de KTV staat de procentuele verdeling van de kosten van het watersysteem over de belastingcategorieën ingezetenen, gebouwd, ongebouwd en natuur. De verdeling is gebaseerd op een bestuurlijke keuze voor het ingezetenaandeel en een berekening van de onderlinge waardeverhoudingen voor de overige categorieën. De volgende procentuele verdeling is nu van toepassing:

Categorie:	%
Ingezetenen	29,0%
Gebouwd	49,1%
Ongebouwd	21,5%
Natuur	0,4%

In hoofdstuk 4 van de begroting staan de tarieven per taak voor 2025.

3.1. Watersysteembeheer

De stijging van de lasten watersysteembeheer is 4,2%. Een aantal belastingcategorieën vertoont een afwijking van deze lastenstijging.

De stijgingspercentages van de verschillende belastingtarieven variëren over het algemeen rondom het stijgingspercentage van het watersysteembeheer van 4,2%.

Alleen het tarief voor gebouwd is hierop een uitzondering. Het basistarief daalt met 3,5%. Het tarief voor gebouwd is gebaseerd op de totale omvang van de WOZ-waarden in ons beheergebied. Voor de begroting 2025 is rekening gehouden met een stijging van de WOZ-waarde van 7,9% ten opzichte van de WOZ-waarde die bij het opstellen van de begroting 2024 is gehanteerd. Door deze waardestijging daalt het tarief voor gebouwd licht in 2025 ondanks de gestegen kosten voor het watersysteembeheer. Via de belastingaanslag gebouwd wordt deze daling gecorrigeerd door de hogere WOZ-grondslag, waardoor de lastenstijging voor gebouwd eveneens rond de 4% zal bedragen.

Het tarief voor de verontreinigingsheffing is gelijk aan het tarief voor de zuiveringsheffing. Bij de zuiveringsheffing lichten we het tarief kort toe.

3.2. Zuiveringsbeheer

De te ontvangen belastingopbrengst zuiveringsbeheer stijgt met 3,8% ten opzichte van 2024. Het tarief stijgt met 3,7%.

Dat het tarief licht minder is gestegen dan de totale belastingopbrengst komt doordat het aantal vervuilingseenheden is gestegen.

3.3. Voorbeeldbelastingbetalers

Het effect van de verschillen in de tariefontwikkelingen op de belastingbetaler wordt duidelijk bij onze "voorbeeld belastingbetalers". Zie de tabel hierna.

Tariefeffecten op voorbeeld belastingbetalers

	2025
Gezin met een huurhuis	+ 3,6%
Gezin met een eigen woning	+ 3,7%
Gezin met een agrarisch bedrijf	+ 4,5%
MKB bedrijf	+ 3,9%
Industrieel bedrijf	+ 3,7%
Natuur	+ 3,6%

Het percentage geeft aan hoe de belastingaanslag waterschapslasten 2025 zich verhoudt tot een vergelijkbare belastingaanslag waterschapslasten van 2024.

4. Stand van de algemene reserves

De algemene reserves worden vooral gebruikt als algemeen weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoeveel financiële ruimte er is om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid moet worden aangepast en/of doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd.

Het hebben van voldoende weerstandsvermogen stelt ons in staat financiële tegenvallers, zoals beschreven in de risicoparagraaf, op te kunnen vangen zodra ze zich voordoen.

In de tabel hieronder zijn de meest actuele gegevens verwerkt. De reservepositie is voor 2025, na vaststelling van de najaarsrapportage 2024, als volgt te bepalen:

Taak	Stand per 1 januari 2025 (incl. NJR 2024)	Minimum omvang (basis: risico-inventarisatie)	Tekort (-) t.o.v. minimum Overschot (+)
Watersysteembeheer	6.569.000	1.872.000	+ 4.697.000
Zuiveringsbeheer	2.539.000	711.000	+1.828.000
Totalen	9.108.000	2.583.000	+ 6.525.000

Omvang risico's

Op basis van de recente actualisatie van de risico-inventarisatie is de minimale omvang van de reservepositie vastgesteld op afgerond € 2,6 miljoen. Dit is het benodigde weerstandsvermogen.

Watersysteembeheer

Ingaande 2011 wordt de algemene reserve van de taak watersysteembeheer ingezet voor egalisatie van de tariefstijgingen. De algemene reserve wordt hiervoor ingezet tot de minimumomvang. Inzet van de algemene reserve betekent dat een deel van de netto last niet wordt gedekt door belastingopbrengsten maar door een onttrekking aan de reserve. Aanleiding hiervoor waren een aantal grote kostenstijgingen waar wij als waterschap geen invloed op hadden. Voorbeelden hiervan zijn de overdracht van het muskusrattenbeheer en de jaarlijkse bijdrage Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP).

In de meerjarenraming 2025-2029 is deze reserve in 2025 en 2026 ingezet tot de minimumomvang. De verwachte stand ultimo 2029 ligt rond de minimumomvang.

Zuiveringsbeheer

Voor het zuiveringsbeheer wordt in 2025 nog eenmaal gebruik gemaakt van de algemene reserve. Vervolgens wordt vanaf 2026 aan de reserve zuiveringsbeheer toegevoegd, teneinde lastendalingen van deze taak te voorkomen. Met een tariefverlaging zijn in het verleden slechte ervaringen opgedaan en derhalve is in het bestuursvoorstel "Uitgangspunten en contouren meerjarige tariefontwikkeling" (AB 2 oktober 2024) besloten om geen tariefdaling voor het zuiveringsbeheer te introduceren. Dit mede ook gelet op (mogelijke) toekomstige kosten met betrekking tot o.a. het verwijderen van medicijnresten, reductiemaatregelen voor methaan en lachgas en investeringen binnen de GR met Noorderzijlvest.

Communicatie

Met een nieuwsbericht op onze website en via onze social mediakanalen communiceren we over het begrotingsvoorstel en de lastenontwikkeling in 2025. Vanuit de Unie van Waterschappen wordt gecommuniceerd over het landelijke beeld van de lastenontwikkeling bij de waterschappen.

Voorstel

1. De begroting 2025 vaststellen.
2. C-kredieten beschikbaar stellen voor € 12.668.000,-.
3. Een mandaat met betrekking tot treasury verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 5 A. Financiering.

namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
Secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
Dijkgraaf